

Ik vraag altijd aan mijn ambtenaren: Kun je het uitleggen aan je moeder?

***Op de Fiets:* Wethouder Johan van der Schoot (Oss): 'Zorg dat je de burger deelgenoot maakt van jouw dilemma's'**

Voor deze *Op de Fiets* moest uw redacteur het opnemen tegen een voltallig peloton. Wethouder Johan van der Schoot van Oss had voor de gelegenheid beleidsecoloog Jos van Oorschot en coördinator groen, water en ecologie Rudy Schleedoorn uitgenodigd voor een fietstocht door de verrassend groene gemeente Oss.

Auteur: Hein van Iersel

V.l.n.r. Rudy Schleedoorn, Johan van der Schoot en Jos van Oorschot.

 6 min. leestijd

INTERVIEW

adaptatie, energietransitie, circulaire economie en de andere bekende trendwoorden. Dat maakt de problematiek echter niet minder actueel en reëel. De wethouder lijkt dat zelf ook haarfijn aan te voelen als hij concludeert dat de 45 stakeholders ook de nodige belangentegenstellingen hebben. Later op de fiets concludeert hij zelfs dat die belangentegenstellingen ook binnen zijn ambtelijk apparaat aanwezig zijn. Hij geeft een voorbeeld: 'Een ecooloog zal natuur sneller als een intrinsieke waarde zien. Zo en zo veel beestjes, plantjes en vogeltjes. Prachtig allemaal, maar het gaat natuurlijk ook om de burgers van Oss en om efficiency in het beheer van de openbare ruimte.' De wethouder is gelukkig veel te enthousiast om zich door deze tegenstellingen te laten tegenhouden. Het hoort bij zijn taak om dit soort kloven te overbruggen.

De bijeenkomst rond de groen-blaue natuur van Oss was duidelijk een succes. Toch is er nog wel een aantal verzoeknummers, volgens Van Der Schoot. Belanghebbenden op bijvoorbeeld het gebied van gezondheid waren wel aanwezig, maar die op het gebied van wonen ontbraken. De wethouder lijkt er niet door verrast en beseft dat hier nog een hoop missionarissenwerk te verrichten is. Woningcorporaties hebben alles te maken met de natuur rondom de woningen die zij beheren. Jos van Oorschot geeft aan dat woningcorporatie Brabant Wonen bijvoorbeeld heel actief is met een nestkastenproject.

Schakelfunctie

De visie van Oss op de groen-blaue natuur is dat natuur een soort schakelfunctie kan vervullen tussen tal van zaken die belangrijk zijn voor

de gemeente: ecologie, welzijn en welbevinden, gezondheid, ontmoeting, klimaat, maar ook zaken als beeld en aantrekkingskracht van de gemeente. Dat laatste legt de wethouder uit als we al op de fiets zitten. 'Als we overal de berm laten verruigen, is dat voor de ecologie wel heel mooi, maar burgers zullen gaan klagen dat we alleen bezuinigen op groen en dat het een rotzooitje wordt.' Oss is als gemeente een grote onbekende. Dat wil zeggen: Oss is bekend vanwege de SP, de anticonceptiepill van het Osse bedrijf Organon en misschien de Bende van Oss. Maar slechts weinig mensen weten dat Oss zo'n beetje de groenste gemeente van Noord-Brabant is en meer vierkante meters groen per inwoner heeft dan welke andere Brabantse gemeente dan ook. Dat komt ook door het enorm grote buitengebied van Oss. Gezien de beperkte tijd bezoeken we dat buitengebied niet. Op het gebied van openbaar groen zijn daar weer andere uitdagingen. Van der Schoot noemt Oss een *stadtelands*-gemeente, maar in het buitengebied heeft het bestuur te maken met de gebruikelijke zaken als krimp en vergrijzing. De stad Oss groeit nog, en met Oss ook het kleine vestingstadje Ravestein met zijn eigen karakter én – bijna nog belangrijker – een eigen treinverbinding. Voor de rest heeft Oss in het buitengebied dus te maken met vergrijzing en krimp. Ook voor openbaar groen heeft dat consequenties. Oudere mensen die de hele dag thuis zijn, verwachten iets anders van groen dan jongeren die nog aan het begin van hun carrière staan.

Fiets

Het is buiten tropisch heet, maar de fietsen staan

Onze planning is geweldig. Als ik aankom in Oss, blijkt net die ochtend een grote stakeholdersbijeenkomst te hebben plaatsgevonden in het Osse gemeentehuis. Ongeveer 45 mensen uit alle mogelijke geledingen, die actief zijn op het gebied van natuur, hebben met elkaar gediscussieerd over groen-blaue natuur in Oss. Het doel was kennis maken met elkaar, verbindingen leggen, maar ook de aanzet geven tot een routekaart voor de ontwikkeling van de natuur in de 90.000 inwoners grote gemeente.

Wethouder Van der Schoot heeft er duidelijk zin in. Bijna zonder dat ik tijd heb om mezelf voor te stellen, gaat hij uit volle kracht van start en loodst mij in een toptijd door de presentatie die hij die ochtend heeft gegeven. Het voert te ver om de presentatie hier samen te vatten. Duidelijk is wel dat Oss, net als iedere andere Nederlands gemeente, voor de nodige uitdagingen staat op het gebied van groen en natuur. Voor een deel zijn dat natuurlijk de bekende open deuren: klimaat-

Wethouder Rudy Schleedoorn

Wethouder Johan van der Schoot

op ons te wachten. Van Oorschot en Schleedoorn hebben gelukkig een compacte route voor ons samengesteld. De wethouder moet ook weer op tijd terug op zijn honk zijn, omdat hij die avond nog een raadsvergadering heeft met een aantal heikele punten. De eerste stop is het Jan Cunepark, direct bij het gemeentehuis. Alle bomen hier staan op de beschermde bomenlijst van Oss. Mooie grote platanen en kastanjes, die koste wat kost moeten worden beschermd. Johan

van der Schoot: 'Bomen zijn emotie, maar wij zijn sinds kort afgestapt van de regel dat je een gezonde boom nooit mag kappen. In Oss zijn in de jaren zeventig en tachtig veel nieuwbouwwijken aangekleed met bomen van de eerste orde. Vooral de moeasreik was toen populair, omdat dat een snel groeiende en gezonde boom is.' Gezond zijn deze bomen nog steeds, maar vooral ook heel groot en ze geven heel veel schaduw en andere overlast. Van der Schoot: 'Wij hebben als gemeente zelf een

model ontwikkeld waarmee we op een met een mate van objectiviteit kunnen bepalen of we een boom moeten kappen of laten staan. De mening van de inwoner is daarbij belangrijk, maar niet altijd per se doorslaggevend. De bedoeling van het model is transparantie, duidelijk maken aan de burger waarom een bepaalde beslissing is genomen.' Van der Schoot vertelt over de Granietstraat, een straat waar we niet langs komen, maar die wel een goed voorbeeld zou zijn van de overlast die burgers ondervinden van grote volwassen moerseiken. Op basis van het model is daar besloten de bomen te kappen. Nieuwsgierig geworden rij ik na het interview in mijn uppie door gemelde straat. Inderdaad, een donkere beschaduwde straat, waarmee ikzelf als bomenliefhebber ook niet blij zou zijn.

Van der Schoot komt met de voor hem cruciale vraag: kun je het aan je moeder uitleggen? Hij bedoelt daarmee dat er, wanneer je als overheid de eigen regels niet meer kunt uitleggen, misschien iets mankeert aan die regels. Rudy Schleedoorn nuanceert het verhaal van de wethouder: 'Wij gaan natuurlijk nooit zomaar kappen. We kijken eerst of we het kunnen oplossen met maatregelen. Dus bijvoorbeeld snoei, kandelaberen of om en om kappen.'

Stadse boeren

De tweede stop is een stadsmoestuin met de naam Bergboss, die door de burgers van een wijk zelf is geïnitieerd en aangelegd. Bergboss is een tuin waarmee in 2013 is begonnen op het voormalige terrein van tapijtfabriek Bergoss. Ongeveer 25 gezinnen uit de buurt tuinieren op 900 m² in bakken. De grond is mogelijk licht vervuild; misschien dat er daarom alleen in bakken wordt getuinierd. Op de plaat waar de tuin ligt, kan ooit misschien woningbouw komen, maar in de tussentijd kunnen de bewoners van deze wijk hier hun gang gaan. Zij moeten wel zelf zorgen voor onderhoud en grotendeels de financiering. Van der Schoot: 'Wij willen dit soort initiatieven graag ondersteunen met geld, maar ook door het beschikbaar stellen van materiaal.' Het faciliteren gebeurt via het project Stadse Boeren, een samenwerkingsorganisatie van een aantal Brabantse initiatieven op het gebied van stadslandbouw, met projecten in 's-Hertogenbosch, Tilburg, Oss, Helmond en Eindhoven. Alleen al in Oss heeft de organisatie zes projecten. Van der Schoot concludeert dan ook tevreden: 'Op veel plaatsen in ons buitengebied neemt de interesse voor stadslandbouw weer af. In de stad Oss geldt dat niet; daar wordt het alleen maar populairder. We halen hiermee meer natuur binnen de stad en

dit soort initiatieven brengt mensen bij elkaar.' Natuur, milieu en educatie
Ook bij onze volgende stop zijn de Stadse Boeren actief met een project: Natuur- en Milieu-educatiecentrum en kinderboerderij De Elzenhoek. Van der Schoot ziet dit duidelijk als de parel in de kroon van het Osse openbaar groen, vooral omdat hier zo veel dingen bij elkaar komen. Wat dan weer tegenvalt, is dat het ondanks het stralende weer relatief rustig is op de kinderboerderij. De wethouder kan ons dus alles laten zien, bijvoorbeeld een voorlichtingscentrum van de bijenhouders uit Oss.

Als wij verder fietsen, legt de wethouder uit wat zijn politiek-bestuurlijke visie is ten opzichte van natuur. 'De alleswetende en allesbeslissende overheid is passé. Het gaat erom dat je met de burger in gesprek gaat. Het belangrijkste daarbij is dat je de inwoners deelgenoot maakt van de bestuurlijke dilemma's. Welke overwegingen zijn voor jou als gemeente belangrijk, welke keuzes zijn er te maken? Daarbij weten we dat we het nooit iedereen naar de zin kunnen maken.' Van der Schoot geeft het voorbeeld van een reconstructie van een provinciale weg. 'De opgave was om deze weg weer veilig te maken; dat betekende veel grote bomen kappen. Natuurlijk leidde dat tot stevige

• AANTAL BOMEN

60.423 binnen de bebouwde kom en 11.616 buiten de bebouwde kom, inclusief 1449 'bijzondere' bomen

• VIERKANTE METER NATUUR, BOS EN GROEN PER INWONER

De Osse burger heeft gemiddeld 60,8 m² openbaar groen ter beschikking.

In de benchmark is dit 43,8 m² per inwoner (Oss + 39%).

Daarentegen bedragen de kosten per m² in de gemeente Oss € 0,59 per inwoner.

In de benchmark (gemeenten) is dit € 0,76 per inwoner (excl. overhead).

• BEGROTING BEHEER OPENBARE RUIMTE

De begroting beheer openbare ruimte bedraagt ca. € 20 miljoen.

Voor groenbeheer is dit ca. € 4,1 miljoen voor dagelijks onderhoud.

Voor groot onderhoud hebben we jaarlijks ter beschikking een bedrag van ca. € 1,1 miljoen.

• EIGEN GROENDIENST JA/NEE EN HOEVEEL MENSEN?

Geen eigen groendienst. Alle werkzaamheden worden uitbesteed aan aannemers. Toezicht op de uitvoering doen we wel zelf.

De gemeente Oss telt zo'n 90 duizend inwoners.

protesten, maar door de burger mee te nemen en te laten zien wat er voor die bomen in de plaats zou komen, zijn we er toch uitgekomen. Een burger meldde zelfs: Het wordt veel mooier geworden dan het was.'

Het zweet loopt ons inmiddels van de rug af en de tijd begint te dringen. Van der Schoot leest een whatsappje met een knipoog van zijn secretaresse: 'Is dat nou nog niet klaar?' De boodschap is duidelijk: het is tijd om er een eind aan te fietsen.

Be social

Scan of ga naar:

www.Stad+Groen.nl/artikel.asp?id=41-6073